29 282 Arbeidsmarktbeleid en opleidingen zorgsector

Nr. 665 Brief van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 oktober 2026

Op 22 mei 2026 heeft u de kabinetsreactie[1] op het Capaciteitsplan voor de periode 2027-2029 ontvangen. Hierin is gemeld dat het gros van de ramingen van het Capaciteitsorgaan kan worden overgenomen, maar dat het kabinet een aantal ramingen nog bestudeert en beziet of en in hoeverre het mogelijk is om deze over te nemen. Omdat onderwijsinstellingen wettelijk verplicht zijn uiterlijk 1 december voorafgaand aan het nieuwe schooljaar hun numerus fixus door te geven, informeer ik u met deze brief, mede namens de ministers van VWS en LJS, over de plannen van het kabinet met betrekking tot de desbetreffende initiële opleidingen. Voor zover deze opleidingen door de overheid worden bekostigd loopt dit via de begroting van het ministerie van OCW en in sommige gevallen deels via de begroting van het ministerie van VWS. Ik realiseer mij dat dit voorstel buiten een van de reguliere begrotingsmomenten met uw Kamer wordt gedeeld. Daarom wil ik de Kamer graag nadrukkelijk de ruimte bieden om zich te buigen over dit voorstel. Met betrekking tot het advies over GZ-psychologen zal de minister van LJS u in een separate brief informeren.

Mondzorg
Het Capaciteitsorgaan adviseert de instroom in de hbo-opleiding mondzorgkunde te verhogen (+28) naar 381 opleidingsplaatsen. Deze stijging komt door een hogere inschatting van het aantal werkzaamheden door taakdelegatie vanuit de tandartsen en een sterke stijging van zowel de demografische - als de niet-demografische zorgvraag. Het kabinet onderschrijft het belang van neerwaartse verticale substitutie, waarbij taken binnen het taakgebied van de tandarts door de mondhygiënist maar ook door andere mondzorgverleners kunnen worden overgenomen. Dit draagt bij aan een doelmatige inzet van zorgprofessionals en biedt ruimte om de preventieve rol van de mondhygiënist verder te benutten. Om deze reden neemt het kabinet dit advies volledig over per studiejaar 2027-2028.

Verpleegkundig specialist en physician assistant
Het voorkeursadvies voor de (master)opleidingen physician assistant en verpleegkundig specialist AGZ ligt hoger dan het voorgaande advies. Het advies is om jaarlijks 320 personen in te laten stromen in de opleidingen tot physician assistant, 256 in de opleidingen tot verpleegkundig specialist-GGZ en 594 in de opleidingen tot verpleegkundig specialist-AGZ. De stijging in het advies van physician assistant/verpleegkundig specialist is in lijn met de beweging uit het AZWA, dat inzet op een evenwichtige arbeidsmarkt, toegankelijkheid van zorg, passende zorg en versterking van de eerste lijn. In lijn hiermee heeft het kabinet besloten deze ‘beweging naar de voorkant’ te ondersteunen en het advies per schooljaar 2027-2028 volledig over te nemen. De financiële dekking hiervoor is gevonden binnen de begrotingen van OCW en VWS.

Geneeskunde
Het ministerie van OCW bekostigt op dit moment 2.984 opleidingsplaatsen voor de initiële opleiding Geneeskunde. Het Capaciteitsorgaan adviseert vanwege o.a.

[1] Tweede Kamer, vergaderjaar 2025–2026, 29 282, nr. 630

vervangingsvraag en demografische groei het maximale aantal op te leiden basisartsen vast te stellen op 3.330. Dit aantal is fors hoger (+346) dan het huidige aantal opleidingsplaatsen. Ook ligt dit aantal fors hoger (+480) dan eerdere adviezen van het Capaciteitsorgaan, waar het advies al geruime tijd op maximaal 2.850 opleidingsplaatsen lag. Naar aanleiding van de eerdere adviezen was juist besloten om het aantal opleidingsplaatsen Geneeskunde vanaf collegejaar 2024-2025 te verlagen (-66) van 3.050 naar 2.984 plaatsen.

Deze forse afwijking ten opzichte van eerdere ramingen is ontstaan omdat de huidige raming van het Capaciteitsorgaan voor het eerst niet alleen kijkt naar hoeveel geneeskundestudenten nodig zijn om een medische vervolgopleiding te doen, maar ook naar de behoefte aan de inzet van basisartsen in de praktijk die door de jaren heen is ontstaan. De afgelopen jaren zijn basisartsen namelijk steeds meer als ‘arts niet in opleiding’ (anios) ingezet voor de uitvoering van artsenwerk in de diverse geneeskundig specialismen.
Omdat dit de eerste raming van basisartsen is waarin deze ontwikkeling is meegenomen, vermeldt het Capaciteitsorgaan expliciet dat deze wordt beschouwd als een richtinggevende raming waar volgende ramingen op voortbouwen. Dit brengt veel onzekerheden met zich mee met betrekking tot toekomstige ramingen.

Tegelijkertijd ziet het kabinet wel het belang om – in lijn met het AZWA – voldoende basisartsen op te leiden om ook daar verder bij te dragen aan de ‘beweging naar de voorkant’. Immers, studenten geneeskunde zijn nodig om de doorstroom naar de vervolgopleiding tot specialist mogelijk te maken, alsmede de inzet van basisartsen in de praktijk van zorg en preventie te ondersteunen.[2] Daarom ben ik voornemens om, samen met de ministers van VWS en LJS, een behoedzame stap te nemen en de verlaging naar aanleiding van het vorige advies terug te draaien. Concreet betekent dit een uitbreiding van het aantal opleidingsplekken Geneeskunde met +66 plaatsen, naar 3.050. Hiervoor zijn echter additionele middelen nodig (€ 18,6 miljoen structureel). De dekking wordt gevonden binnen de begroting van OCW (onderwijsdeel wo-bekostiging) en éénmalig op de begroting van VWS (binnen het budget voor de beschikbaarheidsbijdrage) en is onder voorbehoud van akkoord van uw Kamer.

Tandheelkunde
Het Capaciteitsorgaan adviseert de instroom in de opleiding Tandheelkunde te verhogen naar 386 opleidingsplaatsen. Deze stijging komt door demografische groei en stijging van de complexere zorgvraag. Op dit moment zie ik geen mogelijkheden om het aantal opleidingsplaatsen uit te breiden. Een uitbreiding van deze opleiding is zeer kostbaar (ca. € 30,2 miljoen[3]).

Vervolg
De bekostiging van de initiële zorgopleidingen is geen onderdeel van de beschikbaarheidsbijdrage, maar de meerkosten voor een uitbreiding van deze kostbare opleidingen lopen ook niet automatisch mee in de reguliere bekostiging van het hbo en wo. Dit zorgt ervoor dat de adviezen van het Capaciteitsorgaan voor deze opleidingen naast een inhoudelijke en beleidsmatige weging, vaak ook een financieel vraagstuk met zich meebrengen. Om te zorgen dat dit proces naar de toekomst toe binnen de reguliere budgettaire besluitvorming past, ben ik

[2] Voor de medische vervolgopleidingen is reeds besloten om het aantal opleidingsplekken met +99 op te hogen.
[3] Eerder is een bedrag van € 27,1 miljoen gecommuniceerd. Hierin werd abusievelijk van een hoger huidig aantal opleidingsplaatsen uitgegaan dan op dit moment beschikbaar is.

voornemens om samen met mijn collega’s van VWS in de periode richting het volgende advies te werken aan een verkenning naar de systematiek rondom de timing van het Capaciteitsplan, in lijn met de eerdere toezegging van de minister van LJS[4].

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
R.M. Letschert

[4] Kamerstukken II 2025-2026, 292 282 nr. 634